

СТ А Н О В И Щ Е

от доц. д-р. Орлин Иванов,

от АФ на УАСГ, София

относно материалите, предоставени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент”, научно направление 8.2 Изобразително изкуство, по „Скулптура“ за нуждите на катедра „Резба“

В конкурса за доцент, обявен в „Държавен вестник“ – Брой 101 от 29.11.24 г. се е явил единствен кандидат – д-р Рафаил Георгиев

Кратки биографични данни на д-р Рафаил Георгиев

2024 г. – Защи́тава докторска степен в НХА, София

2014 г. – Магистър на художествената академия в Рим, Скулптура в среда

2010 г. – Бакалавър по Скулптура на НХА, София

Кандидатът притежава нужния педагогически опит хоноруван преподавател в НХА и УАСГ

Общо описание на представените материали

- Хаби́литацио́нен труд със заглавие „Формообразуването в монументалната скулптура - между аналоговите и дигиталните реалии в процеса на създаване.“
- Албум с произведения, представящ творчество на автора – представени са няколко серии от скулптурни реализации и проекти
- Материали, доказващи покриването на минималните наукометрични изисквания

за заемане на длъжността – кандидат покрива изискванията. Налични са достатъчно на брой участия в изложби, реализации в обществени пространства, публикации

Рафаил Георгиев е един от изявените български представители на съвременната симпозиумна скулптура. Това поле на артистични изяви, развиващо се изключително динамично през новото хилядолетие в световен план, е особено важно за монументалната скулптура в България. За разлика от реализиращите се днес скулптурни паметници, при които пластичните търсения са сведени до задоволяване на естетическите разбирания на инвеститори и инициативни комитети, симпозиумите и пленерите по скулптура остават артистичните форуми, където се проектират и реализират монументални произведения на изкуството. В това поле на скулптурата авторите разгръщат творческия си потенциал, трупайки безценен опит. В голямата си част творческата биография на повечето стойностни автори от последните поколения в България се развиват именно в тези средища. Липсата на съвременна скулптура в градските пространства превръща тези форми на изява в изключително значими за българското монументално изкуство през последните тридесет години. Чрез

симпозиуми и пленерни реализации в България се компенсира донякъде и отсъствието на произведения на изкуството в съвременната архитектурна среда.

Приноси

Скулптурата на Рафаил Георгиев, характеризираща се с монументален и пленерен характер е пример за споменатата по-горе нова реалност на творческо съществуване. Тя съдържа логичния стремеж към иманентното за скулпторите от неговото поколение – експериментиране със съвременни средства и технологии, както и иновативни начини за присъствие в градската среда на триизмерни произведения, отвъд сюжет и тема, които са свързани с интерпретации на базата на исторически личности или събития. Това търсене, само по себе си характерно за автори от втората половина на 20-ти Век до днес, е крайно наложително да се социализира и в нашата визуална среда чрез монументалната скулптура. Проектирането чрез виртуални технологии и последващото изпълнение в класически материали на абстрактни скулптурни произведения, очевидно представлява основно предизвикателство в творческите търсения на автора – за мен е същностната и приносна част от хабилитационния труд. Намирам, че опита на автора от демонстрираните тук значителен брой монументални реализации, фокусира и предмета на неговите теоретични размишления. Често при скулптурните симпозиуми, се наблюдава демонстрация на техническите умения, виртуозност при изпълнението в по-големи мащаби на предварително замислени проекти. В проектирането на монументални произведения на скулптурата и архитектурата дигиталните технологии динамично променят състоянието и съдържанието на формата в произведенията. В представените произведения се наблюдава една основна характеристика при използването на различни материали – усещането, че ни е предоставено да съзерцаваме един непознат микрокосмос, но в размерност, пластични качества и мащаб спрямо архитектурната среда, присъщ за изразните особености на монументалната скулптура от XX и XXI-ви век. В тази връзка, хронологично разгледани, представените произведения се изчистват като пластичен изказ. Рафаил Георгиев все повече усъвършенства начините на взаимодействие между биоморфни и геометрични обеми, като в работите “Формации” и “Нива на паметта” достига до изразително изведен изказ. Този подход намирам за професионално овладян и затвърждава впечатлението ми за добра информираност и образованост на автора относно основните процеси, случили се в скулптурата на модернизма до съвременните форми в областта на скулптурата.

При процеса на автоматизиране на проектирането, не само в скулптурата, характеристиката на материалите и конкретните пространствени дадености, свързани с условията на възприемане на произведенията, отстъпват на ефективността при генериране на различни варианти на решения на едни и същи принципи, сами за себе си. Тук синтезът на произведението на скулптурата със архитектурната среда, което впрочем е основна причина за възникване на тези симпозиумни форми на скулптура, придобива по-незначителна роля. Всеки автор, участвал в скулптурни симпозиуми, се е изправял пред типичните трудности при тези кратки като време за проектиране и изпълнение реализации, където поради непреодолими технически и организационни

пречки се съкращават до минимум необходимите процеси по адаптиране на произведението в новата пространствено-визуална среда, архитектурната и природна такава. Решението да се изпълняват предварително замислени модели-проекти, извън условията и дадености за експониране е практически и представлява своеобразна основа за овладяна импровизация при тези jam session артистични практики, свързани с ленд арт и site-specific art, разширили периметъра на скулптурата през XX век.

Търсенията във формата на състояние на материята като флуидообразно строене на обемите с възможностите на изчислителния дизайн в дигитална среда и реализирането на произведенията в класически материали като камък и дърво са съвременна тенденция при създаване на въздействащи образи. Тези практики за манипулиране на значението и класическата естетика на материалите представляват актуална и съвременна артистична практика. Визуалното въздействие при това състояние на формата и експонирането и в контраст със геометрични тела създава ритъм във структурата на произведенията, чрез който скулптурата на Георгиев придобива едно от основните качества на монументалната скулптурна форма – видимост в екстериорна среда и подчиняване на всички визуално-пространствени предизвикателства, произтичащи от начина за въздействие върху зрителят – непосредствено и в ежедневната му среда.

Намирам, че изложените по-горе характеристики на скулптурното творчество на Рафаил Георгиев комуникират със спецификата на академичната програма по скулптура на НХА, специалност “Резба”, където традиционно завършват едни от най-отдадените на симпозиумата практика скулптори. Неговите знания и умения биха могли да надградят класическата програма по Скулптура, засягат адаптирането на пластичното спрямо откритите пространства и спецификата при въздействието на материалите на реализиране.

Радвам се, че авторът е преценил да представи и друга серия от работи – скулптурни портрети, моделирани отново в дигитална среда. При тази, макар и малка по количество, серия се забелязва важно качество за кандидат за въпросната преподавателска длъжност: на лице са задълбочените търсения при изследване на морфологията при природните форми. Демонстрираното моделиране в портретите, надхвърля наподобителността, по един традиционно за българската скулптура от втората половина на XX век модернистичен начин. В контекста на хабилитационния труд: Твърдя, че скулптурата започва там, където се изчерпват възможностите на популярното днес триизмерно сканиране. Именно в адаптирането на природните форми към визуално-пространствените изисквания на възприятието, свързано с конкретен материал и мащаб, днес се обезсмисля наподобителното и имитативно моделиране, което рядко издържа на естествената за скулптурата среда – откритите пространства. Скулптурните произведения съхраняват и предават информация, която като зрители получаваме “смляна” и подготвена за възприятие – класическата скулптурна форма. В тази връзка намирам, че традицията в специалност “Резба” е изключително задължаваща. Аурата на големия Майстор Божидар Козарев, присъства още в съзнанието на всички нас, интересувашите се от това изкуство, като пример за

творческа и педагогическа деликатност и огромен потенциал. Това изключително изисква и се надявам, че Георгиев ще продължи тази посока в обучението при бъдещите скулптори-дърворезбари, защото представеното от него творчество е свидетелство, като количество и качество, за активно занимание на автора с изразните средства на монументалната скулптура в симпозиумни и пленерни изяви и произтичащото от това отношение към характера на материалите, от които замисля произведенията си. Според мен тези качества, изразително демонстрирани от кандидата, са изключително важни за воденето на упражнения по Скулптура в катедра като “Резба” на НХА, София.

Лични впечатления

Наблюденията ми за Рафаил Георгиев са изградени още от кандидат-студентските му години, когато правеше впечатление на един от амбицираните и мотивирани да учат, а видимо това е продължило като тенденция и до днес, защото представените произведения, в хронологичен ред, търпят качествено развитие на състоянието на изказа и визуалното въздействие на посланието на представените произведения.

Личните ми впечатления за д-р Рафаил Георгиев са за автор, който се отличава с рационалност в творческите си подходи, а също и изключително активен в артистичните си изяви. Тези качества намирам за присъщи за преподавателска дейност, където всяко умение и знание би трябвало систематично да се постигне чрез структурирана програма при последователен процес на обучението. От престоя му като хоноруван преподавател в катедра “Рисуване и моделиране” на УАСГ знам, в качеството си на ръководител на въпросната катедра, че Георгиев притежава нужните качества за работа в колектив - диалогичен е, отдаден, амбициозен да се развива като преподавател.

Заклучение

Теоретичните разсъждения и артистични практики в представения хабилитационен

труд на д-р Рафаил Георгиев, кореспондират с разбирането ми за съдържание и развитие на академична програма по „Скулптура“. Засягат формообразуването – езика, с които се изразяваме. Намирам, че творческите занимания и теоретични познания имат допирни точки и с характера на катедра “Резба”, за чиято нужда е обявен настоящият конкурс. Поради гореизложеното подкрепям с положителна оценка представената кандидатура на д-р Рафаел Георгиев за академична длъжност „доцент“ по професионално направление 8.2 Изобразително изкуство, специалност „Скулптура“ и ще гласувам “ЗА”.

09.06.2025 г. Член на журито: доц. д-р Орлин Иванов

/...../